

Etusivu>Perhe- ja perintöoikeudelliset asiat>Avioero ja asumusero

Avioero ja asumusero

Luxemburg

1 Millä edellytyksillä avioeron voi saada?

Luxemburgin lain mukaan puoliset voivat hakea avioeroa joko yhteisestä sopimuksesta (sopimusavioero) tai parisuhteen lopullisen kariutumisen vuoksi.

Sopimusavioero

Puoliset voivat hakea avioeroa yhteisestä sopimuksesta (*divorce par consentement mutuel*), jos he ovat yhtä mieltä avioliiton päättämisestä ja sen seurauksista.

Jos puolisoilla on jaettava omaisuutta, notaari inventoi ja arvioi sen. Tämän jälkeen puoliset voivat vapaasti sopia siitä, miten kyseinen omaisuus jaetaan. Notaaria ei tarvita, jos inventoitavaa omaisuutta ei ole.

Puolisoiden on myös sovittava asumisjärjestelyistään avioeromenettelyn aikana ja lastensa huollosta menettelyn aikana ja sen jälkeen, kummankin puolison osallistumisesta lasten huoltoon ja kasvatukseen ennen avioeroa ja sen jälkeen sekä elatusavusta, jota jompikumpi puoliso mahdollisesti maksaa toiselle puolisolle menettelyn aikana ja avioeron tultua voimaan. Asianajajan tai notaarin on laadittava sopimus kirjallisesti. Tämän jälkeen tuomioistuimien vahvistama sopimuksen tarkistettuaan ensin, että siinä otetaan huomioon lasten etu ja ettei se ole selvästi ristiriidassa jommankumman puolison etujen kanssa. Tuomioistuimen vahvistama sopimus on erottamaton osa avioerotuomiota.

Avioero parisuhteen lopullisen kariutumisen vuoksi

Avioeroa parisuhteen lopullisen kariutumisen vuoksi (*divorce pour rupture irrémédiable des relations conjugales*) voi hakea jompikumpi puolisoista yksinään tai puoliset yhdessä, jos he ovat yhtä mieltä avioerosta, mutta eivät kaikista sen seurauksista.

Parisuhteen lopullinen kariutuminen todetaan joko sen perusteella, että puoliset ovat yhtä mieltä avioerosta, tai toisen puolison yksin tekemästä hakemuksesta, enintään kolmen kuukauden harkinta-ajan jälkeen. Harkinta-aika voidaan uusia kerran.

2 Mitkä ovat avioeron myöntämisperusteet?

Luxemburgin lain mukaan puoliset voivat hakea avioeroa joko yhteisestä sopimuksesta (sopimusavioero) tai parisuhteen lopullisen kariutumisen vuoksi.

3 Mitä laillisia vaikutuksia avioerolla on

3.1 aviopuolisoiden henkilökohtaisiin suhteisiin (esim. sukunimeen)

Avioliitto puretaan avioeropäätöksellä. Tällöin päättyvät puolisoitten keskinäiset velvollisuudet, eli uskollisuus-, avunanto- ja avustamisvelvollisuus.

Luxemburgin lain mukaan kansalaisella ei voi olla muita etu- tai sukunimiä kuin ne, jotka on merkitty hänen syntymätodistukseensa. Jos on luopunut tällaisen nimen käytöstä, nimi on otettava takaisin. Siviilisäädyn muuttuminen ei näin ollen aiheuta kummankaan puolison osalta nimenmuutosta. Oikeus käyttää puolison nimeä ei ole saavutettu oikeus. Puolison on annettava toiselle puolisolle lupa käyttää nimeään.

Luxemburgin tuomioistuimet ovat antaneet oikeuskäytäntöä avioeron vaikutuksesta nimen käyttöön:

Nainen voi avioeron jälkeen käyttää entisen miehensä sukunimeä ainoastaan tämän luvalla, jonka mies voi milloin tahansa perua. Koska eronneen miehen oikeus vastustaa sukunimensä käyttöä on harkinnanvarainen, tuomioistuimien ei voi antaa eronneelle naiselle lupaa jatkaa entisen miehensä sukunimen käyttämistä edes ammatillisissa yhteyksissä ja rajoitetun ajan, jos entinen mies sitä vastustaa. Jos nainen tunnetaan ammatillisissa yhteyksissä miehensä nimellä, tuomioistuimien voi kuitenkin antaa hänelle mahdollisuuden tulla tietyn määräajan kuluessa tunnetuksi omalla nimellään esimerkiksi asiaskuntansa keskuudessa, jos tämä on tarpeen taloudellisten vahinkojen estämiseksi. – Tuomioistuimen päätös 24.5.2006, s. 33, 258.

3.2 omaisuuden jakamiseen puolisoitten välillä

Avioeropäätöksessä määrätään, että puolisoitten aviovarallisuus on selvitettävä ja jaettava. Elleivät puoliset ole tehneet avioehtosopimusta, heihin sovelletaan yhteisomaisuuden järjestelmää, eli yhteiseksi omaisuudeksi katsotaan vain avioliiton aikana hankittu omaisuus. Avioero purkaa omaisuuden yhteisyyden. Omaisuuden jaossa on kaksi päävaihetta:

ensin molemmat puoliset ottavat takaisin kaiken aineellisen omaisuuden, joka ei ole kuulunut pesään, ja omaisuuden, joka on korvannut avioliiton aikana henkilökohtaisen omaisuuden.

Tämän jälkeen selvitetään yhteiset varat ja velat. Kummankin puolison osalta laaditaan laskelma korvauksista, jotka hän on velkaa pesälle ja jotka pesä on velkaa hänelle.

Jos toinen puolisoista on tuomittu lainvoimaisella tuomiolla rikoslain (*Code pénal*) 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 401 bis, 402, 403, 404, 405 tai 409 pykälässä tarkoitetusta rikoksesta (seksuaalinen hyväksikäyttö, raiskaus, pahoinpitely, tappo ja tahallinen ruumiinvamman tuottaminen, murha, erityisen raskauttävien olosuhteiden vallitessa tehty murha (*assassinat*), lapsensurma, myrkyttäminen), joka on kohdistunut avioliiton aikana toiseen puolisoon tai samassa taloudessa asuvaan lapseen, tai yrityksestä tehdä avioliiton aikana mainittuihin henkilöihin kohdistuva rikoslain 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 401, 403, 404 tai 405 pykälässä tarkoitettu rikos, hän menettää toisen puolison vaatimuksesta ns. avioedut (*avantages matrimoniaux*) eli toiselta puolisolta avioliiton aikana saamansa lahjoitukset. Viaton puoliso sen sijaan säilyttää oikeutensa tällaisiin lahjoituksiin myös siinä tapauksessa, että niiden oli tarkoitus olla vastavuoroisia eikä tämä ehto täyty.

Jos toinen puoliso on lopettanut ammattitoiminnan harjoittamisen tai vähentänyt sitä avioliiton aikana, hän voi ostaa takautuvasti eläkeoikeuksia yleisestä eläkevakautusjärjestelmästä sovellettavassa siviiliasioita ja sosiaaliturvaa koskevassa lainsäädännössä vahvistettujen edellytysten ja kriteerien mukaisesti. Tätä varten kyseinen puoliso voi pyytää, että avioeroasiaa käsittelevä tuomioistuimien määrittää ns. viitemäärän (*montant de référence*), joka perustuu puolisoitten tulojen erotukseen sinä aikana kun ammattitoimintaa ei harjoitettu tai kun sitä oli vähennetty. Määrittäminen on tehtävä ennen kuin tuomioistuimien antaa avioerotuomion ja edellyttäen, että kyseinen puoliso on pyynnön esittäessään alle 65-vuotias. Viitemäärän laskutapa määritellään 11. syyskuuta 2018 annetussa suurherttuan asetuksessa (*règlement grand-ducal du 11 septembre 2018 relatif au calcul du montant de référence et aux modalités de versement et de restitution des montants visés à l'article 252 du Code civil*). Puoliso, joka on lopettanut ammattitoiminnan harjoittamisen tai vähentänyt sitä, voi saada eläkeoikeuksien takautuvaa ostamista varten toiselta puolisolta 50 prosenttia viitemäärästä, joka voi olla enintään yhtä suuri kuin puolisoitten yhteisen tai jakamattoman omaisuuden määrä sen jälkeen kun velat on maksettu. Saajana olevan puolison on itse maksettava vastaavan suuruinen osuus eläkeoikeuksien ostosta.

3.3 puolisoitten alaikäisiin lapsiin

Avioero ei periaatteessa vaikuta vanhempainvastuuseen, vaan entiset puoliset vastaavat siitä edelleen yhdessä. Heidän on myös avioeron jälkeen tehtävä yhdessä kaikki päätökset, jotka koskevat lapsen elämää (huolto, kasvatust, koulutus jne.).

Tuomioistuim voi uskoa vanhempainvastuun yksinomaan toiselle vanhemmalle vain jos lapsen etu sitä vaatii. Siinä tapauksessa yksinhuoltajaksi määrätty vanhempi tekee lasta koskevat päätökset yksinään. Toisella vanhemmalla on kuitenkin oikeus saada tietoa lapsen huollosta ja kasvatuksesta ja seurata niitä. Hänellä on myös oikeus tavata lasta ja majoittaa hänet luonaan, ellei sille ole erityisen vakavia esteitä. Kummankin vanhemman on siis myös eron jälkeen pidettävä yllä henkilökohtaisia suhteita lapseen ja kunnioitettava tämän suhdetta toiseen vanhempaan.

Vanhempien on myös avioeron jälkeen huolehdittava yhdessä lapsen huoltoon ja koulutukseen liittyvistä kuluista, ellei tuomioissa ole määrätty toisin. Kuluihin osallistuminen toteutetaan maksamalla elatusapua, eikä tämä velvollisuus lakkaa automaattisesti lapsen tullessa täysi-ikäiseksi. Elatusapu voidaan maksaa suoraan täysi-ikäiselle lapselle itselleen, ja sen määrää voidaan tarkistaa lapsen tarpeiden ja kummankin vanhemman varallisuuden ja velvollisuuksien muutosten perusteella.

Lapsen asumisjärjestelyt voidaan hoitaa jommallakummalla seuraavista tavoista (lukuun ottamatta niitä poikkeustapauksia, joissa tuomioistuin päättää uskoa lapsen kolmannen osapuolen huostaan):

Lapsi asuu pysyvästi toisen vanhemman luona. Tässä tapauksessa toisella vanhemmalla on oikeus tavata lasta ja majoittaa hänet luonaan, ellei tälle ole vakavia esteitä.

Lapsi asuu vuorotellen kummankin vanhemman luona. Tällöin tuomioistuin varmistaa, että vuoroasuminen on lapsen edun mukaista. Vuoroasuminen ei välttämättä tarkoita sitä, että lapsi asuu kummankin vanhemman luona täsmälleen yhtä kauan.

Jos puoliset sopivat vanhempainvastuun toteuttamiseen liittyvistä yksityiskohdista, kuten lapsen koti- ja asuinpaikasta, tapaamis- ja majoitusoikeudesta sekä lapsen huoltoon ja koulutukseen liittyviin kuluihin osallistumisesta, he voivat pyytää tuomioistuinta vahvistamaan tällaisen sopimuksen avioeromenettelyn yhteydessä. Tuomioistuin voi ottaa sopimuksen huomioon tuomioissaan, jos se katsoo, että sopimuksessa otetaan lapsen etu riittävästi huomioon ja että puoliset ovat antaneet suostumuksensa vapaasta tahdostaan.

Avioero ei poista lapsilta etuuksia, jotka heille olisi muutoin myönnetty. Tältä osin heidät rinnastetaan täysin sellaisiin lapsiin, jonka vanhemmat eivät ole eronneet.

3.4 toisen puolison velvollisuuteen maksaa toiselle elatusapua?

Tuomioistuin voi määrätä toisen puolison maksamaan toiselle elatusapua. Elatusavun suuruus määräytyy saajan tarpeiden ja maksajan maksukyvyyn mukaan. Jos puoliset ovat asiasta yhtä mieltä, tuomioistuin voi päättää, että elatusapu maksetaan kertasuorituksena, jonka määrän ja maksutavan se määrittää.

Elatusavun saajan tarpeiden ja maksajan maksukyvyyn määrittämistä varten tuomioistuin ottaa huomioon seuraavat seikat:

1° puolisoien ikä ja terveydentila;

2° avioliiton kesto;

3° lasten kasvatukseen kulunut tai siihen vielä tarvittava aika;

4° puolisoien koulutus ja heidän tilanteensa työmarkkinoilla;

5° puolisoien mahdollisuus saada uusi työpaikka;

6° puolisoien saamat ja odotettavissa olevat etuudet;

7° puolisoien varallisuus ja ansiotulot aviovarallisuuden jakamisen jälkeen.

Elatusapua voidaan myöntää enintään avioliiton kestoa vastaavaksi ajaksi, poikkeustapauksia lukuun ottamatta.

Elatusavun määrää voidaan tarkistaa, ja se voidaan myös peruuttaa, paitsi jos se on maksettu kertasuorituksena.

Jos toinen puolisoista on tuomittu lainvoimaisella tuomiolla rikoslain (*Code pénal*) 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 401 bis, 402, 403, 404, 405 tai 409 pykälässä tarkoitetusta rikoksesta (seksuaalinen hyväksikäyttö, raiskaus, pahoinpitely, tappo ja tahallinen ruumiinvamman tuottaminen, murha, erityisen raskauttavien olosuhteiden vallitessa tehty murha (*assassinat*), lapsensurma, myrkyttäminen), joka on kohdistunut avioliiton aikana toiseen puolisoon tai samassa taloudessa asuvaan lapseen, tai yrityksestä tehdä avioliiton aikana mainittuihin henkilöihin kohdistuva rikoslain 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 401, 403, 404 tai 405 pykälässä tarkoitettu rikos, hän menettää toisen puolison vaatimuksesta oikeuden elatusapuun.

4 Mitä lakitermi "asumusero" käytännössä tarkoittaa?

Asumusero heikentää aviosuhdetta, mutta ei pura sitä. Se lakkauttaa velvollisuuden asua yhdessä, mutta uskollisuus- ja avunantovelvollisuus jäävät edelleen voimaan.

5 Mitä edellytyksiä asumuseroon liittyy?

Asumuseron edellytykset ovat samat kuin parisuhteen lopulliseen kariutumiseen perustuvan avioeron.

6 Mitä laillisia vaikutuksia asumuserolla on?

Asumuserosta seuraa aina omaisuuden jako. Jos asumusero on kestänyt kolme vuotta, kumpikin puoliso voi hakea tuomioistuimelta avioeroa. Tuomioistuin myöntää avioeron, ellei toinen puoliso suostu välittömästi lopettamaan asumuseroa.

7 Mitä lakitermi "avioliiton mitätöinti" käytännössä tarkoittaa?

Avioliiton mitätöinti tarkoittaa, että avioliitto kumotaan oikeuden päätöksellä. Sen seurauksena katsotaan, että avioliittoa ei ole koskaan ollut olemassa.

8 Millä edellytyksillä avioliiton voi mitätöidä?

Avioliitto voidaan mitätöidä useasta syystä:

avioliitto on solmittu ilman puolisoien vapaaehtoista suostumusta: tällä tarkoitetaan väkivaltaa tai erehtymistä henkilön olennaisista ominaisuuksista;

avioliitto on solmittu ilman vanhempien suostumusta (tai tuomarin lupaa) silloin kun toinen puolisoista on avioliiton solmimishetkellä alaikäinen:

moniavioisuus: puoliso on naimisissa samaan aikaan usean henkilön kanssa;

puoliset ovat keskenään tietynasteisia sukulaisia;

kyseessä on lumeavioliitto, joka on solmittu ainoastaan oleskeluoikeuteen liittyvien etujen saamiseksi;

avioliiton muodolliset edellytykset eivät täyty: avioliittoa ei ole solmittu julkisesti, tai avioparin on vihkinyt epäpätevä virkamies.

9 Mitä laillisia vaikutuksia avioliiton mitätöinnillä on?

Mitätöidyllä avioliitolla on vaikutuksia (oletetun avioliiton teoria):

molempiin puolisoihin, jos he ovat solmineet avioliiton hyvässä uskossa;

puolisoon, joka on toiminut hyvässä uskossa;

avioliitossa syntyneeseen lapseen, vaikka molemmat puoliset olisivat toimineet vilpillisessä mielessä.

Mitätöidyllä avioliitolla ei näin ollen ole koskaan oikeusvaikutuksia vilpillisessä mielessä toimineeseen puolisoon.

10 Mitä vaihtoehtoisia muita kuin juridisia keinoja avioeroon liittyvien asioiden ratkaisemiseksi on olemassa?

Luxemburgin suurherttuakunnassa avioliitto voidaan purkaa ainoastaan tuomioistuimen päätöksellä. Tähän tarkoitukseen ei voida käyttää tuomioistuimen ulkopuolisia vaihtoehtoisia riidanratkaisukeinoja eikä sovittelua. Sen sijaan aviopuolisoiden yhteisen omaisuuden selvittämiseen ja jakamiseen, elatusvelvoitteisiin ja avioliitosta aiheutuvien kulojen jakamiseen, lasten huoltoon ja vanhempainvastuuseen liittyviä kysymyksiä on mahdollista ratkaista perhesovittelun avulla.

11 Minne avioero-/asumusero-/mitätöintihakemukset tulee lähettää? Mitä muodollisuuksia tähän liittyy ja mitkä asiakirjat hakemukseen tulee liittää?

Mihin hakemus toimitetaan?

Avio- tai asumuserohakemus jätetään puolisoiden yhteisen kotipaikan piirituomioistuimeen (*tribunal d'arrondissement*). Jos puolisoilla ei ole yhteistä kotipaikkaa, hakemus jätetään vastaajan kotipaikan piirituomioistuimeen. Jos kyseessä on sopimusavioero, hakemus jätetään jommankumman puolison kotipaikan piirituomioistuimeen, ellei tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta 27 päivänä marraskuuta 2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003 säännöksistä muuta johdu.

Avioliiton mitätöintiä koskeva hakemus jätetään perheen kotipaikan piirituomioistuimeen, tai jos vanhemmat asuvat erikseen, sen vanhemman kotipaikan tuomioistuimeen, jonka luona alaikäiset lapset asuvat, jos vanhemmilla on yhteishuoltajuus, tai yksinhuoltajana toimivan vanhemman kotipaikan tuomioistuimeen. Muissa tapauksissa hakemus jätetään vastaajan (eli sen osapuolen, joka ei ole pannut menettelyä vireille) kotipaikan piirituomioistuimeen. Jos puoliset hakevat avioliiton mitätöintiä yhdessä, toimivaltainen tuomioistuin on heidän valintansa mukaan kumman tahansa asuinpaikan piirituomioistuin. Näitä sääntöjä sovelletaan, ellei edellä mainitun asetuksen (EY) N:o 2201/2003 säännöksistä muuta johdu.

Hakemukset käsittelee perheoikeudellisista asioista vastaava tuomari (*juge aux affaires familiales*).

Hakemuksen liitteet

Sopimusavioerossa menettely jakautuu useaan vaiheeseen: jos puolisoilla on jaettava omaisuutta, heidän on teetettävä notaarilla luettelo ja arvio kaikesta kiinteästä ja irtaimesta omaisuudesta. Tämän jälkeen puoliset voivat vapaasti sopia oikeuksistaan kyseiseen omaisuuteen. Heidän on lisäksi tehtävä sopimus tietyistä seikoista, kuten asumisjärjestelyistä menettelyjen aikana, lasten huoltajuudesta ja näiden omaisuuden hallinnoinnista, tapaamisoikeudesta, puolisoiden osallistumisesta lasten huoltoon ja kasvatukseen sekä jommankumman puolison toiselle puolisolle mahdollisesti maksamasta elatusavusta. Asianajajan tai notaarin on laadittava sopimus kirjallisesti.

Tämän jälkeen puoliset jättävät hakemuksen yhdessä tuomioistuimen kirjaamoon. Asianajajan käyttäminen ei ole pakollista.

Hakemuksessa on mainittava seuraavat tiedot:

- 1° päiväys;
- 2° kummankin puolison suku- ja etunimi, ammatti ja kotipaikka;
- 3° kummankin puolison syntymäaika ja -paikka;
- 4° mahdollisten yhteisten lasten henkilötiedot;
- 5° hakemuksen aihe;
- 6° yhteenveto tosiseikoista ja kanneperusteista.

Edellä mainitun sopimuksen lisäksi hakemukseen on liitettävä seuraavat asiakirjat:

- 1° jäljennös vihkitodistuksesta;
- 2° jäljennös kummankin puolison syntymätodistuksesta;
- 3° jäljennös yhteisten lasten syntymätodistuksista;
- 4° asiakirja, josta käy ilmi kummankin puolison kansalaisuus;
- 5° tarvittaessa sopimus puolisoiden avioeroon sovellettavasta laista, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla 20 päivänä joulukuuta 2010 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 1259/2010 5 artiklan nojalla ja kyseisessä asetuksessa säädettyjen vaatimusten mukaisesti. Puoliset voivat myös sopimuseroa koskevassa sopimuksessa valita avioeroon sovellettavan lain asetuksen (EU) N:o 1259/2010 5 artiklan nojalla ja kyseisessä asetuksessa säädettyjen vaatimusten mukaisesti;
- 6° kaikki muut todisteet, joihin puoliset aikovat vedota.

Jos hakemuksen liiteasiakirjat, joihin osapuolet aikovat vedota, ovat peräisin ulkomaan viranomaiselta, ne on tarvittaessa todistettava oikeiksi.

Jos kyseessä on **avioero parisuhteen lopullisen kariutumisen vuoksi** tai **asumusero**, asianajajan käyttö tuomioistuimessa on pakollista. Menettely pannaan vireille jättämällä piirituomioistuimen kirjaamoon hakemus, jossa on mainittava seuraavat tiedot:

- 1° päiväys;
- 2° kummankin puolison suku- ja etunimi, ammatti ja kotipaikka;
- 3° kummankin puolison syntymäaika ja -paikka;
- 4° mahdollisten yhteisten lasten henkilötiedot;
- 5° hakemuksen aihe;
- 6° yhteenveto tosiseikoista ja kanneperusteista.

Hakemuksessa voidaan hakea myös väliaikaisia toimenpiteitä, jotka koskevat puolisoita ja heidän lapsiaan sekä näiden kaikkien elatusapua ja omaisuutta.

Hakemukseen on liitettävä seuraavat asiakirjat:

- 1° jäljennös vihkitodistuksesta;
- 2° jäljennös kummankin puolison / hakijan syntymätodistuksesta;
- 3° jäljennös yhteisten lasten syntymätodistuksista;
- 4° asiakirja, josta käy ilmi kummankin puolison / hakijan kansalaisuus;
- 5° tarvittaessa sopimus puolisoiden avioeroon sovellettavasta laista, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla 20 päivänä joulukuuta 2010 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 1259/2010 5 artiklan nojalla ja kyseisessä asetuksessa säädettyjen vaatimusten mukaisesti;
- 6° suunnitelma siitä, miten avioeron seuraukset hoidetaan, siltä osin kuin puoliset ovat sopineet asiasta;
- 7° tarvittaessa jäljennös päätöksestä, jolla toinen puoliso on tuomittu jostakin edellä 3.2 ja 3.4 kohdassa tarkoitettua rikoksesta;
- 8° kaikki muut todisteet, joihin puoliset aikovat vedota.

Jos hakemuksen liiteasiakirjat, joihin osapuolet aikovat vedota, ovat peräisin ulkomaan viranomaiselta, ne on tarvittaessa todistettava oikeiksi.

Avioliiton mitätöintiä koskeva menettely pannaan vireille jättämällä hakemus tuomioistuimen kirjaamoon. Asianajajan käyttäminen ei ole pakollista.

Hakemuksessa on mainittava seuraavat tiedot:

- 1° päiväys;
- 2° osapuolten suku- ja etunimi sekä kotipaikka;

3° osapuolten syntymäaika ja -paikka;

4° hakemuksen aihe;

5° yhteenveto tosiseikoista ja kanneperusteista.

Jos hakemuksen liiteasiakirjat, joihin osapuolet aikovat vedota, ovat peräisin ulkomaan viranomaiselta, ne on tarvittaessa todistettava oikeiksi.

12 Voiko asian hoitamiseen saada oikeusapua?

Henkilöt, joiden varallisuutta pidetään Luxemburgin lain mukaan riittämättömänä, voivat saada oikeusapua. Heidän on sitä varten täytettävä Luxemburgin asianajajayhdistykseltä saatava lomake ja lähetettävä se alueellisesti toimivaltaiselle asianajajayhdistyksen puheenjohtajalle, joka tekee päätöksen.

Oikeusapu kattaa kaikki oikeus-, menettely- ja asiakirjakustannukset, joita varten se on myönnetty. Se kattaa muun muassa posti- ja rekisteröintimaksut, kirjaamomaksut, asianajajien palkkiot, haastemiehen maksut ja kulut, notaarien kulut ja palkkiot, teknisten tukihenkilöiden kulut ja palkkiot, todistajien maksut, kääntäjien ja tulkkien palkkiot, asiantuntijalausunnoista aiheutuvat kulut, matkakulut, kirjaamisista, kiinnityksistä ja vakuuksista aiheutuvat maksut ja kulut sekä mahdollisista lehti-ilmoituksista aiheutuvat kulut.

13 Voiko avioero-/asumusero-/mitätöintipäätökseen hakea muutosta?

Tällaiseen päätökseen voi hakea muutosta Luxemburgissa. Muutoksenhaun määräaika on periaatteessa 40 päivää, mutta määräaikaa voidaan pidentää, jos muutoksenhakija asuu ulkomailla. Muutoksenhakutuomioistuimien korkein oikeus.

14 Millä tavoin tulee menetellä jos halutaan, että toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antama avioero-/asumusero-/mitätöintipäätös tunnustetaan tässä jäsenvaltiossa?

Toisen EU:n jäsenvaltion tuomioistuimessa annettu avioeroa / asumuseroa / avioliiton mitätöintiä koskeva päätös tunnustetaan Luxemburgin suurherttuakunnassa ilman eri toimenpiteitä tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta 27 päivänä marraskuuta 2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003 nojalla. Toisin sanoen päätöksen tunnustamiseen ei vaadita mitään menettelyä.

Myöskään siviilissäätöä koskevan rekisterin päivittämiseen Luxemburgissa ei vaadita mitään menettelyä sen jälkeen, kun EU:n jäsenvaltion tuomioistuimen antama päätös on tullut lainvoimaiseksi. Tuomioistuimen avioeropäätös on mainittava vihkitodistuksen ja puolisoitten syntymätodistusten yhteydessä. Jos avioliitto on solmittu ulkomailla, tuomioistuimen päätös on kirjattava sen kunnan väestörekisteriin, jossa vihkitodistus on annettu, tai Luxemburgin kaupungin väestörekisteriin, ja se on lisäksi mainittava kummankin puolison syntymätodistuksen yhteydessä.

15 Minkä tuomioistuimen puoleen tulee kääntyä, jos halutaan vastustaa toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antaman avioero-/asumusero-/mitätöintipäätöksen tunnustamista tässä jäsenvaltiossa? Mitä menettelyä tällaisissa tapauksissa sovelletaan?

Jokainen, jonka etua asia koskee, voi pyytää hakemuksella piirituomioistuimen presidenttiä vahvistamaan, että toisen jäsenvaltion tuomioistuimen tekemä avioero-/asumusero-/mitätöintipäätös on jätettävä tunnustamatta.

Piirituomioistuimen presidentti käsittelee asian nopeasti, eikä henkilö, jota vastaan tunnustamatta jättämistä koskeva hakemus on esitetty, voi esittää huomautuksia tässä menettelyn vaiheessa. Hakemus voidaan hylätä vain seuraavista syistä:

se on selkeästi oikeusjärjestyksen vastainen;

puolustautumisoikeuksia ei ole noudatettu;

se on ristiriidassa toisessa oikeudenkäytöselimessä tehdyn päätöksen kanssa.

Kumpikin osapuoli voi hakea piirituomioistuimen presidentin päätökseen muutosta muutoksenhakutuomioistuimessa. Muutoksenhakemuksen käsitellyssä noudatetaan kontradiktorisien menettelyn sääntöjä. Muutoksenhakutuomioistuimen päätöksestä voidaan valittaa kassaatiotuomioistuimeen.

16 Mitä lakia sovelletaan avioeroasiassa silloin kun puoliset eivät asu tässä jäsenvaltiossa tai ovat eri maiden kansalaisia?

Luxemburgin suurherttuakunnassa on sovellettu tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla 20 päivänä joulukuuta 2010 annettua asetusta (EY) N:o 1259/2010 Belgian, Bulgarian, Saksan, Espanjan, Ranskan, Italian, Latvian, Unkarin, Maltaan, Itävallan, Portugalin, Romanian ja Slovenian kanssa 21. kesäkuuta 2012 alkaen sekä Liettuan kanssa 22. toukokuuta 2014 alkaen, Kreikan kanssa 29. heinäkuuta 2015 alkaen ja Viron kanssa 11. helmikuuta 2018 alkaen. Asetuksen mukaan puoliset voivat valita avioeroon ja asumuseroon sovellettavan lain, kunhan kyseessä on jokin seuraavista:

sen valtion laki, jossa puolisoitten asuinpaikka on sopimuksen tekohetkellä; tai

sen valtion laki, jossa puolisoitten viimeinen yhteinen asuinpaikka oli, jos toinen puolisoista asuu siellä edelleen sopimuksen tekohetkellä; tai

sen valtion laki, jonka kansalainen jompikumpi puolisoista on sopimuksen tekohetkellä; tai

tuomioistuinvaltion laki.

Jos avioeroon ja asumuseroon sovellettavaa lakia ei voida valita edellisen kohdan mukaisesti, sovellettava laki on mainitun asetuksen nojalla

sen valtion laki, jossa puolisoitten asuinpaikka on, kun asia pannaan vireille tuomioistuimessa; tai

sen valtion laki, jossa puolisoitten viimeinen yhteinen asuinpaikka oli, edellyttäen, ettei tämä asuminen ole päättynyt yli vuosi ennen kun asia pannaan vireille tuomioistuimessa, jos toinen puolisoista asuu edelleen tuossa valtiossa, kun asia pannaan vireille tuomioistuimessa; tai

sen valtion laki, jonka kansalaisia molemmat puoliset ovat, kun asia pannaan vireille tuomioistuimessa; tai

sen valtion laki, jonka tuomioistuimessa asia pannaan vireille.

Silloin kun ei sovelleta asetusta (EU) N:o 1259/2010, Luxemburgin lain mukaan avioero- ja asumuseroasioissa sovelletaan

sen maan lakia, jonka kansalaisia molemmat puoliset ovat;

sen maan lakia, jossa on puolisoitten yhteinen kotipaikka, kun he ovat eri maiden kansalaisia;

tuomioistuinvaltion lakia, kun puolisoilla, jotka ovat eri maiden kansalaisia, ei ole yhteistä kotipaikkaa.

Linkkejä

Esite: [Avioero Luxemburgin suurherttuakunnassa \(FR\)](#)

[LEGILUX](#);

[Luxemburgin oikeusportaali](#)

Tämä verkkosivu on osa [Sinun Eurooppasi](#) -sivustoa.

[Anna palautetta](#) sisällön hyödyllisyydestä.

The logo for 'Your Europe', consisting of a blue smiley face icon above the word 'Your' in a blue script font, and the word 'Europe' in a bold blue sans-serif font below it.

This webpage is part of an EU quality network

Päivitetty viimeksi: 17/12/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.